

Sygn. akt III KK 543/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba (sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

Protokolant Katarzyna Gajewska

w sprawie **K. K.**

skazanego za czyn art. 231§2 k.k. w zb. z art. 271§1 k.k.

w zw. z art. 11§2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 5 grudnia 2022r.

na posiedzeniu w trybie art. 535§5 k.p.k.

kasacji wniesionej – na korzyść – przez Rzecznika Praw Obywatelskich

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim

z dnia 3 lipca 2015r., sygn. akt IV Ka 191/15,

zmieniającego w części wyrok Sądu Rejonowego

w Międzyrzeczu z dnia 22 stycznia 2014r., sygn. akt II K 216/1

1. uchyla zaskarżony wyrok w części utrzymującej w mocy rozstrzygnięcie o wymierzeniu skazanemu kary grzywny, jak również, w tym zakresie (punkt XXXV) wyrok Sądu Rejonowego,

**2. uchyla powiązane z powyższym rozstrzygnięcia
zawarte w pkt III e i VI f zaskarżonego wyroku;**

**3. obciąża Skarb Państwa kosztami
sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

K. K. stanął pod zarzutem tego, że w dniu 15 listopada 2007r., w miejscowości R., pełniąc służbę jako asystent Zespołu [...] Komisariatu Policji w S., przekraczając swoje uprawnienia w celu osiągnięcia korzyści majątkowej oraz osobistej przez R. K., działał na szkodę interesu publicznego w ten sposób, że w notatce urzędowej sporządzonej na okoliczność realizowanej przez siebie kontroli drogowej samochodu m-ki V. o nr rej. [...] poświadczył nieprawdę, wpisując informację o wydaniu przedmiotowego samochodu dla T. T. jako jego właściciela, podczas gdy w rzeczywistości w/w-y nie był właścicielem tego auta, a wskazany pojazd wydano dla R. K., tj. czynu z art. 231§2 k.k. w zb. z art. 271§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Międzyrzeczu z dnia 22 stycznia 2014r., sygn. akt II K 216/10, K. K. został uznany za winnego tego, że w dniu 15 listopada 2007r., w miejscowości R., pełniąc służbę jako asystent Zespołu [...] Komisariatu Policji w S., przekroczył swoje uprawnienia w celu osiągnięcia korzyści majątkowej oraz osobistej przez R. K., w ten sposób, że w notatce urzędowej sporządzonej na okoliczność realizowanej przez siebie kontroli drogowej samochodu marki V. [...] o nr rej. [...] poświadczył nieprawdę, wpisując informację o wydaniu przedmiotowego samochodu T. T. jako jego właścicielowi, którym w rzeczywistości nigdy nie był, a jednocześnie zezwolił na wydanie przedmiotowego pojazdu R. K., czym działał na szkodę interesu publicznego, tj. prawidłowości i legalności obrotu pojazdami mechanicznymi. Za tak opisany czyn, wyczerpujący znamiona występku z art. 231§2 k.k. w zb. z art. 271§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k., Sąd, na podstawie art. 231§2 k.k. w zw. z art. 11§3 k.k., wymierzył skazanemu karę roku pozbawienia wolności, a na podstawie art. 33§2 k.k. wymierzył mu karę grzywny w wymiarze 40 stawek dziennych, przyjmując wartość jednej stawki za 25 złotych (pkt XXXV

sentencji wyroku). Wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności Sąd warunkowo zawiesił na okres 4 lat próby (pkt XXXVI sentencji wyroku). Nadto Sąd orzekł o zaliczeniu na poczet wymierzonej kary pozbawienia wolności okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie (pkt LXIV ppkt 8) sentencji wyroku) oraz o kosztach postępowania.

Apelację od powyższego wyroku złożył obrońca skazanego, zarzucając mu obrazę przepisów postępowania karnego, tj. art. 7 k.p.k., oraz błąd w ustaleniach faktycznych, a także prokurator, podnosząc zarzut rażącej niewspółmierności kary poprzez nieorzeczenie zakazu wykonywania zawodu i zajmowania stanowisk skutkujących pełnieniem funkcji funkcjonariusza publicznego.

Wyrokiem z dnia 3 lipca 2015r., sygn. akt IV Ka 191/15, Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim zmienił zaskarżony wyrok wobec K. K. w ten sposób, że z opisu przypisanego mu przestępstwa wyeliminował działanie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, zaś okres warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, określony w punkcie XXXVI części dyspozytywnej wyroku Sądu I instancji, skrócił do 3 lat (pkt II lit. h. sentencji orzeczenia). W pkt III lit. c. części dyspozytywnej wyroku Sąd Odwoławczy zmienił orzeczenie Sądu I instancji w ten sposób, że okres zatrzymania K. K. zaliczył na poczet kary grzywny. W pozostałej części zaskarżony wyrok Sąd utrzymał w mocy (pkt IV sentencji orzeczenia), a także orzekł w kwestii kosztów postępowania odwoławczego (pkt VI sentencji orzeczenia).

Obecnie kasację od przedmiotowego wyroku, na korzyść skazanego, wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich, zaskarżając orzeczenie w zakresie punktu IV sentencji wyroku, w części utrzymującej w mocy rozstrzygnięcie o wymierzeniu K. K. kary grzywny kumulatywnej, zawarte w punkcie XXXV sentencji wyroku Sądu Rejonowego w Międzyrzeczu z dnia 22 stycznia 2014r., sygn. akt II K 216/10, zarzucając mu rażącą i mającą istotny wpływ na treść skarżonego wyroku obrazę prawa procesowego, tj. art. 433§2 k.p.k., polegającą na przeprowadzeniu wadliwej, niepełnej kontroli odwoławczej orzeczenia pierwszoinstancyjnego, skutkującej utrzymaniem w mocy przez sąd *ad quem* rozstrzygnięcia o wymierzeniu skazanemu K. K. kary grzywny orzeczonej w oparciu o art. 33§2 k.k., mimo uprzedniego, częściowego uwzględnienia apelacji obrończej i dokonania w jego

następstwie zmiany ustaleń faktycznych, skutkujących wyeliminowaniem przez sąd *ad quem* ustalenia co do działania tego skazanego w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, co w konsekwencji eliminowało możliwość orzeczenia grzywny w oparciu o wskazaną podstawę prawną.

Stawiając powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie orzeczenia sądu odwoławczego w zakresie punktu IV sentencji, w części utrzymującej w mocy rozstrzygnięcie o wymierzeniu skazanemu kary grzywny, zawarte w punkcie XXXV sentencji wyroku Sądu Rejonowego w Międzyrzeczu oraz o uchylenie rozstrzygnięcia o wymierzeniu skazanemu K. K. kary grzywny, zawarte w punkcie XXXV sentencji tego wyroku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna w stopniu wymaganym przez art. 535§5 k.p.k., co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu.

Przeprowadzona w przedmiotowym postępowaniu kontrola odwoławcza w istocie nie została przeprowadzona w sposób wolny od uchybień, co skutkowało niezasadnym utrzymaniem w mocy orzeczenia Sądu I instancji w części, w jakiej wymierzył on skazanemu K. K. karę grzywny na podstawie art. 33§2 k.k., przy jednoczesnym wyeliminowaniu z opisu przypisanego czynu działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, który to element determinował *de facto* orzeczenie kary grzywny na wspomnianej podstawie prawnej.

Przypomnieć należy, że stosownie do treści art. 33§2 k.k. sąd może wymierzyć na jego podstawie karę grzywny (obok kary pozbawienia wolności wymienionej w art. 32 pkt 3), wyłącznie wtedy, gdy sprawca dopuścił się czynu w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub gdy korzyść majątkową osiągnął. Wyeliminowanie z opisu czynu znamienia działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej pozbawiało Sąd możliwości wymierzenia kary o charakterze finansowym na tej podstawie.

Biorąc pod uwagę powyższe, nie można podzielić wypowiedzi Sądu II instancji, że dokonana zmiana wyroku nie miała wpływu na pozostałe rozstrzygnięcia dotyczące skazanego, w szczególności właśnie w kontekście wskazanej wyżej możliwości orzeczenia kary grzywny.

Istniała co prawda możliwość orzeczenia grzywny na innej podstawie prawnej - art. 71 k.k., lecz zważywszy na kierunek wniesionych środków odwoławczych, skoro nie uczynił tego Sąd Odwoławczy, obecnie ingerencja w tę sferę naruszałaby zakaz *reformationis in peius*.

Co także istotne, wymierzenie skazanemu kary grzywny miało bezpośredni wpływ na rozstrzygnięcia w przedmiocie zaliczenia okresu zatrzymania, a także o kosztach postępowania, a konkretnie ustalenie wysokości opłaty (art. 3 Ustawy z dnia 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych, Dz.U.1983.49.223 t.j.).

Sąd Odwoławczy, utrzymując w mocy rozstrzygnięcie Sądu I instancji w zakresie wymierzonej kary grzywny, dopuścił się rażącego uchybienia art. 433§2 k.p.k., którego następstwem było naruszenie w przestrzeni prawa materialnego.

Tym samym kasację Rzecznika Praw Obywatelskich należało uznać za oczywiście zasadną i uchylić zaskarżone orzeczenie w częściach dotkniętych rażącymi naruszeniami przepisów prawa, jak również wyrok Sądu Rejonowego w Międzyrzeczu z dnia 22 stycznia 2014r., sygn. akt II K 216/10, w zakresie rozstrzygnięcia o wymierzeniu wobec skazanego K. K., na podstawie art. 33§2 k.k., kary grzywny, zawarte w punkcie XXXV jego części dyspozytywnej.

Kierując się przedstawionymi względami Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.